
HEGYVIDÉKI IGEHIRDETÉSEK

UGYANAZ A LÉLEK...

1Korinthus 12,1-6

2017. AUGUSZTUS 6.

IGEHIRDETŐ: SZABÓ ISTVÁN

Lekció: 122. zsoltár

Imádkozzunk. Köszönjük mennyei Atyánk a mi Urunk Jézus Krisztusunk által, hogy mindezidáig áldásaidat élvezhettük, kegyelmed gazdag ajándékaival járattál bennünket, megsegítettél nyomorúságainkban, gyógyítottál betegségekben, vigasztaltál gyászunkban, erősítettél, ha erőteleneke voltunk, de legkíváltképpen azért magasztalunk, mert egyszülött Fiad, Jézus Krisztusunk eljött érettünk, haláláért, feltámadásáért, Te bennünket elhívtál, néped tagjává tettél, és Őbenne boldog jövődöt ígérsz nekünk, feltámadást és örök életet. Köszönjük Krisztusunk bűntörlő áldozatát, megszentelő szeretetét, köszönjük, hogy elküldötte hozzánk Szentlelkét, a józanságnak, a szeretetnek és az erőnek lelkét, és köszönjük, hogy most kérhetjük újra ezt a Lelket, küldd el, töltsd be vele szívünket, áldd meg istentiszteleti közösségünket, és add nekünk minden ajándékodat, amit számunkra készítettél. Krisztusért, a mi üdvözítő Urunkért kérünk, hallgass meg bennünket. Ámen

Textus: A lelki ajándékokra nézve pedig nem akarom, atyámfiak, hogy tudatlanok legyetek. Tudjátok, hogy pogányok voltatok, vitetvén, amint vittetek, a néma bálványokhoz. azért tudtotokra adom néktek, hogy senki, aki Istennek Lelke által szól, nem mondja Jézust átkozottnak; és senki sem mondhatja Űrnak Jézust, hanem csak a Szent Lélek által. A kegyelmi ajándékokban pedig különbség van, de ugyanaz a Lélek. A szolgálatokban is különbség van, de ugyanaz az Űr. És különbség van a cselekedetekben is, de ugyanaz az Isten, aki cselekszi mindezt mindenkiiben. (1Korinthus 12:1-6)

.

Szeretett gyülekezet, kedves testvérek! Az elmúlt alkalommal, amikor arról hallottunk, hogy Pál apostol a Korinthusi levelében a szabadság és a tekintély feszültségét fejtegette, láttuk, milyen szépen megmutatta a korinthusiaknak, hogy – mondjuk így, röviden – milyen nagyvonalú volt irántuk. Milyen készségesen lemondott a parancsolási jogáról, lemondott az apostolsággal együtt járó «előjogokról», lemondott bizonyos, őt (és a többi apostolt) megillető igényekről, és mindent azért – mondja – hogy: akadályt ne gördítsen az evangélium elé. Mindebben elmélyedve mondhattuk azt, hogy, nos, igen, végtére is jó fej volt ez a Pál. Mondjuk, liberális volt. Bár mostanában a liberalizmus nem erről nevezetes, hanem arról, hogy egyre agresszívebb és egyre többet követel és akar azoktól is, akik nem liberálisok. De mondhattuk volna ezt is, hogy ezeket az apostol megtehetette a dolgokat, nem estek a lényegbe, nem döntő dolgok voltak ezek. Ő maga kimondja, az a célja, hogy ne gördítsen akadályt a Krisztus evangéliuma, tehát csak az evangélium számít, csak az a fontos, hogy Krisztus jön felénk, ne tartóztassuk föl a nekünk ajándékozott isteni kegyelmet. Csak ez számít, semmi több; a rendek, a rangok, a posztok, a tekintélyek meg az eligazodás, a parancsolás, az ügyek, ezek még lábjegyzetbe sem férnek bele. Mondhatjuk így minderre, hogy az apostol alkatából is, meg az ügy szeretetéből is, meg a Krisztus szeretetéből is logikusan következnek, hogy nem áll oda a maga kis tekintélyével, apostolságával Krisztus és a korinthusiak közé. Azért ismétlem ezt ilyen hosszasan, mert most, amikor újra roppant súlyos kérdéshez érkezünk, jól kell látnunk, hogy nagy kegyelme az az Istennek, hogy Pál apostol beszél erről a kérdésről. És, mondjuk, nem Jakab, vagy mondjuk, nem Péter apostol. Pál apostol belső szabadsága, bölcsessége, a korinthusiak iránti szeretete és a Krisztus kegyelmét elfogadó alázata kell ahhoz, hogy itt, a 12. résztől kezdve minket is, késői olvasókat (ámbar ugyanazon ügyekben csetlő-botlókat) ugyanúgy el tudjon igazítani, mint egykor a korinthusiakat is. Miről is van szó? Arról, hogy a Krisztus megismerésével ajándékokat kapunk. Minden hitre-jutás, ha szabad ezt mondanom: fordított karácsony. Karácsonykor felidézük a három királyok történetét, akik elmentek Bethlehembe, üdvözölték a zsidók királyát, a megszületett Messiást és ajándékokat vittek magukkal, aranyat, tömjént és mirhát. Ajándékoztak. De valójában a keresztyénség fordítva van, a hitre jutással ugyanis megnyílik számunkra az Isten létének amúgy tudott, csak mélységében nem igazán ismert dimenziója, ez pedig az, hogy Isten ajándékozó Isten; Isten létéből árad az élet, Isten lét-valóságából áradnak a kegyelmek, Istentől áldások jönnek hozzánk. Egyszerűen és röviden, Isten ajándékozó Isten. A korinthusiak is bőséggel megtapasztalták ezt. Azt mondja Pál: emlékeztetek benneteket, hogy egykor pogányok voltatok és vitetvén vitettetek a néma bálványokhoz, - vagyis eksztázisig ragadtak el benneteket a pogány kultuszok és önmagatokból kifordulva, süllyedtetek bele mindenféle hamis vallásba. Súlyos kifejezés ez: vitetvén vitettetek. Sodort benneteket a környezet, a barátok, a kultúra, a civilizáció, a vallásos érzékenység; mondhatni: bálványfüggők lettetek, egy napig nem tudtatok lemondani arról, hogy bele vessétek magatokat a pogány létformába, mint a szenvedély-

betegségekkel küzdő emberek. Vitetvén vitettetek! De ezzel a megjegyzéssel apostol voltaképpen arra emlékezteti a korinthusiakat, hogy Krisztust megismerve szabadságot éltek át, fölszabadítottak a megkötözöttségeik alól, és ajándékokat kaptak. Eddig gyönyörű a történet.

A problémák azzal kezdődnek, hogy visszaélünk Isten véghetetlen türelmével. Istennek az ajándékozó szeretete mellett van egy másik nagy titka, ez pedig az, hogy véghetetlen türelmességgel formál minket. Az üdvözítésnek, a megszentelés útjának az az egyik nagy titka, hogy bár Isten megtehetné, hogy a kövekből fiakat teremt, megtehetné, hogy a kőszívű emberből azonnal olyat formál, hogy egyik pillanatról a másikra angyalszárnyai nőnek, Isten mégis tiszteletben tartja azt a szabadságot, amit mi eljátszottunk, és amit visszaajándékoz nekünk Krisztusban. Vagyis fokról-fokra lép. Ezt nevezik a régiek, Augustinus egyházatya óta a megszentelés útjának – vagyis Istennel lenni: úton lenni. Van, amikor repesünk rajta, óriási, hétmérföldes csizmával lépkedünk, van, amikor úgy érezzük, egy tapodtat sem jutottunk előre, van, amikor visszafordulnánk; – és, a legtöbbször ez a mi nagy kísértésünk: lemennénk róla. Mindez együttvéve azt jelenti, hogy Krisztus megismerése után nem tűnik el egyik pillanatról a másikra a habitusunk, a lelki alkotunk, magatartásformánk, a dolgok, az ügyek elintézésének az a módja, ahogyan mi arra szocializálódunk. Aki abban nevelődött, hogy érdemes irigynek lenni, mert ha mulya az ember, és nem figyel oda, akkor azt is elveszik tőle, amiye van, inkább ő veszi el a másiktól, – nos, aki ebben nevelődött, az nem egykönnyen vetkőzi le ezt a habitusát. Csak szublimálja, beöltözteti angyalruhába, napkeleti bölcsek köntösébe, próféta-köntösbe. Jaj, hány irigy embert láttam én, kedves testvérek, akik a próféta palástjával, mint valami Keresztelő Jánosok, mennydörögtek a társadalmi igazságosságot, de a szemük úgy forgott, mint régen az a pénztárgép számjelzője nullától tízesig, mindig csak azt nézték, mi van a másik zsebében. Aki abban szocializálódott, hogy ütni kell, meg kell előzni a másikat, mert különben őt ütik agyon, és, továbbá, hogy csak az erő nyelven lehet a másikkal beszélni, az keresztyénné lévén, kénytelen lesz megküzdeni majd önmagával, mert ha úgy esik, szublimáltan előveszi ezt a régi énjét. Jaj, hány gyógyító, terapeuta keresztyént láttam én, akik kinyújtott kézzel, mint valami csodadokik jártak-keltek, osztották az áldást, napi 26 órában lelkigondozták az elesett embereket, és közben gyilkoltak. Nem a törvénnyel – az más! –, nem törvényeskedők voltak, hanem lelki gyilkosok. Stresszhelyzeteket teremtettek, rossz készítetéseket motiváltak, elhitették sokakkal, hogy nincs is igazából bajuk, csak valami működési zavar van bennük, nem is kell az Isten kegyelmét keresni, megvan az már ott a lélek alján.... Nem akarom folytatni a sort, mert mindezt csak példázatként hoztam ide. Pál is emlékezteti korinthusiakat! Emlékezzetek, pogányok voltatok, vitetvén vitettetek a néma bálványokhoz! És amikor a Krisztusba vetett hit által megnyílt nektek az ajándékozó Isten dimenziója és sok ajándékát kaptátok a kegyelemnek, ne feledjétek szabadságajándékot is kaptatok, és ezzel együtt elkezdődött az életetekben az átalakulásnak és a megszentelésnek a nagy és nehéz munkája. De most itt működési

zavarok támadtak. Igen, Korinthusban is voltak működési zavarok, és erre már utalt is az apostol, csak néhány szóval hadd idézzem fel.

Kezdi az apostol a levél elején azzal, hogy vannak erősek és gyengék, – ez nem csak korinthusi tapasztalat, ez mindennapos keresztyén tapasztalat. Van aki, csak úgy, szinte magától képes nagy keresztyén akciók kitalálására, véghezvitelére. Csak meresztjük a szemünket. Igen, vannak erősek! Magamról tudom, hogy én nem vagyok túl erős, hadd mondjam meg őszintén, például, nem vagyok kitartó a buzgó imádságban. Még fiatal lelkész koromban elmerészkedtem egy virrasztásra. Úgy volt meghirdetve, hogy sötétéssel kezdődik és napkeltéig fog tartani. Nos, megmondom, hiába daráltam el kávé, főztem és ittam egy doboznyi fekete kávé, óriási küzdelmet kellett folytatnom az ébrenmaradásért, noha a virrasztás eleve nem arról szól, hogy az ember felpumpálja magát éjszakára. De nekem az a habitusom, hogy koránfekvő ember vagyok. Meg kellett hát küzdeni. Nem a vággyal, nem a készséggel, nem az akarattal, hanem a habitussal. Nem bír azon az ember olyan hamar felülkerekedni. De volt ott olyan, akinek az egész meg se kottyant. Virradatkor felállt, befejezte a virrasztást, és úgy ment el a reggeli munkájába, mintha végigdurmolta volna az éjszakát. Tudjuk, van ilyen.

Voltak Korinthusban éleslátó emberek, akiknek nagy judicium adatott. Ilyenek is vannak. Csodálkozunk sokszor egy kisgyereken, négy-öt éves, és olyanokat tud mondani... És nem megy el tőle ez, felnőtt korában is olyanokat tud mondani. Hamar átlát a helyzetet, és megvilágosító, amit mond. Ugyanakkor vannak, akiknek ezerszerre sem lehet elmondani a lényegét és ezredjére sem értik meg jó belátással, hát napi parancsba kell adni nekik a teendőket, tételesen, fülberágva. És ezek is valahogy az alkatunkból jönnek. Pál jól látja, hogy a korinthusi gyülekezet, amelynek a tagjai sokféle környezetből, a multikulturális Korinthusból jöttek (volt köztük tehetős iparosember, kikötői rabszolga, volt, aki a zsidó zsinagógából tért oda be, más a pogány bálványimádásból tért meg), ahányan, annyifélek voltak, ott bizony minden ütközött.

De, ha csak ennyi lett volna a történet, az apostol aligha részletezi ezt a kérdést. De lám, elkezdi a levél 12. részében és a 14. rész végéig, közbeiktatva a szeretetről szóló fejtegetéseit, hosszadalmasan beszél erről a kérdésről. Milyen kérdésről? Arról, hogy mit kezdünk az Isten ajándékaival? Nem magunkkal. Hogy magunkkal mit kezdjünk, arra van mindenféle bölcsesség, okosság, élet-tapasztalat, rend, regula, hát valahogy csak eligazodunk, ha éppen összeáll egy csapat, egy közösség, és van is célja; ez esetben előbb-utóbb, a cél érdekében, úgylis kialakulnak az erővonalak. Ki az, aki vezet, ki az, aki követ, ki az, aki újítást hoz, ki az, aki ragaszkodik a régihez, ki az, aki erős, ki az, aki gyenge, ki az, aki viszi a másikat, ki az, akit vinni kell? Ez egy egyszerű, emberi közösségi tény. Nem ezért ír az apostol, nem akar ő sikerkönyvet írni arról, hogyan kell menedzselni egy közösséget. Ezt meghagyja másnak. A tét az, hogy mit kezdünk a hitre jutáskor kapott ajándékokkal, mit kezdünk az Isten ajándékaival? És ez a kérdés végigvonul a keresztyénség történetén. Hol így, hol úgy. A 20. század elején sokan előkapták a Korinthusi levelet, mert az apostol beszél itt a

levélben a nyelv ajándékairól, a nyelveken szólásról, a nyelveken éneklésről, a glosszolariáról is, meg arról is, hogy ezt valaki meg is tudja magyarázni, az is egy külön ajándék. Amikor útjára indult az úgynevezett pünkösdzizmus, szinte száz évig mindenki ezt az egy kérdést boncolgatta a korinthusi levél adott szakaszainál. De ha a reformáció korához lapozunk, és elolvassuk a nagy vitákat, azt vesszük észre, hogy nem volt olyan protestáns és római katolikus tudós, aki ne írt volna kommentárt a Korinthusi levélnek leginkább a e mostani részeihez részéhez. Akkor arról vitatkoztak, hogy kinek és milyen feltétel mellett adatik a tudománynak és a bölcsességnek a beszéde, ki jogosult megmondani az igazságot? Sőt, ki beszélhet az egyház nevében? És mi ez az igazság, és birtokolja-e azt valaki az egyházban? Mint ahogyan később, a pünkösdzizmus esetében is az volt vita, birtokolja-e valaki a kegyelmi ajándékok közlését, hozzá vannak kötve egy személyhez, egy közösséghez, egy elgondoláshoz, egy magatartáshoz, egy habitushoz? Vagy adja a Lélek szabadon, amikor akarja? És amikor nem akarja, nem adja? És ad-e bölcsességet? És amikor nem akar a Lélek bölcsességet adni, akkor a magunk emberi ostobaságára kell támaszkodnunk? Aztán, ha a negyedik-ötödik századig visszalapozunk, amikor éppen véget értek a keresztyénüldözések, és előállt egy Donatus nevezetű észak-afrikai püspök, aki azt mondta, hogy azokat, akik a keresztyénüldözések alatt gyávának bizonyultak, megtagadták a hitet, beszolgáltaták a hatóságoknak a Bibliát, azokat le kell tenni a papságból, és akiket ilyenek kereszteltek, azokat újra kell keresztelni. Érvénytelen a keresztség, érvénytelen a sákramentum, érvénytelen a kegyelemközlés, ha bűnös kezeken, bűnös szíveken, bűnös életem keresztül áradt. Egyszerű hasonlattal szólva, egy olyan csövön keresztül jött a tiszta víz, ami maga szennyezett volt. Újra kell kezdeni az egészet. És akkor is a Korinthusi levélre hivatkoztak, a donatisták is meg Augustinus egyházatyja is. A donatisták azt mondták, hogy az üldözések idején Isten Lelke némelyektől megvonta a hűségnek, a hitnek a kegyelmi ajándékát. Augustinus viszont azt mondta, ez nem érinti a mások hitét. Mert amikor Pál azt mondja, hogy némelyeknek hit adatik, akkor nem arról a hitről beszél, amely által megragadjuk a kegyelmet, amely felnyitja nekünk az ajándékozó Isten dimenzióját, – hanem a hűséget jelenti, ez pedig kegyelmi ajándék.

Nem akarom folytatni a sort. Nincsen napja, órája, helye, közössége a keresztyénségnek, ahol ne forogna fönn ez a kérdés, hogy mit kezdünk az Isten ajándékaival. Vagyis a keresztyénségben egyáltalán nem az a kérdés, hogy mit kezdek önmagammal, vagy mire jutok önmagammal. Nem vagyok olyan bátor, hogy markánsan fogalmazzak, csak kockáztatok: a keresztyénségben egyszerűen nem létezik ilyen dimenzió, hogy önmegvalósítás, – ez nem téma. Mit mond Pál? Mikor vitetvén vitettek a pogány bálványokhoz... Pál apostol a prófétákon nőtt föl, és számára ez, hogy: «vitetvén vitettek a néma bálványokhoz» - ez prófétai leírás, és nem vallásfenomenológiai leírás, és ez a próféták leírása szerint pontosan azt jelenti, hogy: mentetek önmagatokat megvalósítani. Ez az ember elveszettségének az abszolút tartománya, ahova átlép az Isten nélküli vagy Isten ellen lázadó ember: ez az önmegvalósítás. Itt úgy véli az ember:

nem szükséges az isteni dimenzió: Madách ezt az Úr szájába adja, amikor ki-úzi Ádámot és Évát a paradicsomból: Lásd, mit érsz magadban! (Vagyis: lásd, mire jutsz magadban?)

A keresztyénségben erről nem beszélnek. A keresztyénségnek még mindig az az izgalmas kérdése, az egyetlen kérdése, amiből ezer más kérdés kisarjad: mit kezdünk Istennel, mit kezdünk Isten ajándékaival? Kálvin azt mondja, hogy aki üdvösségre készül, aki erre a hosszú útra akar vállalkozni, aki rálép a megszentelés útjára, annak tudnia kell, és úgy kell az életét berendeznie, hogy az egész életének Istennel van dolga. Ez egyetlenegy kérdés, mit kezdünk a kegyelmi ajándékokkal?

Pál apostol feltárja nekünk a módot: a kegyelmi ajándékokban különbség van, de ugyanaz a Lélek; a szolgálatokban is különbség van, de ugyanaz az Úr; és különbség van a cselekedetekben, de ugyanaz az Isten, aki cselekszi mindezt mindenkinben. Majd később kifejti: Isten ezeket úgy adja külön-külön mindenkinek, ahogyan akarja. Vagyis, egy másik isteni titok is megnyílik itt a számunkra. Azzal kezdtem, hogy fordítás van az egész keresztyénségben: a hitre jutással mi kapunk ajándékokat. És ezt amolyan szónoki többes számban, de most valóságos többes számban kell mondanom. Mert amikor úgy mondtam, hogy a hitre jutással ajándékokat kapunk, ezt így is mondhattam volna: a hitre jutással én ajándékokat kapok és te is, te is, te is ajándékokat kapsz. Ez így van. Egyéni, személyi, individuális, elidegeníthetetlen ajándékok ezek, az enyém, én kaptam. De, ugyanakkor így is kell mondanunk, erre vezet Pál bennünket: mi kaptuk. Mert azt mondja, hogy adja a Lélek, kinek-kinek külön, amint akarja: építésre! Adja kinek-kinek külön a másik javára is! Adja kinek-kinek külön a hitre jutás ajándékaként, azért, hogy a másik is meggazdagodjék általa. És idézzük csak fel, mit mondott az apostol a 9. részben? Semmit tőletek el nem vettem, el nem kértem, ami a tiétek, pedig lett volna rá jogom. Dolgoztam a két kezemmel, nem vittem a feleségem, ahogyan Péter vitte, nem kívántam tőletek, hogy gondoskodjatok rólam és én csak az apostolsággal foglalkozom, nem is parancsolgattam nektek, nem hasítottam bele abba, ami a tiétek. Miért? Csak, hogy a Krisztus útját el ne zárjam előletek. Én ehhez hozzátettem a végén, hogy ezt úgy kell érteni, mintha az apostol azt is mondaná: és magam elől. És itt most ugyanezt az elvet érvényesíti, vagyis ez egy krisztusi elv: ki-ki azért kapja az ajándékot, hogy általa, rajta keresztül a másik is megkapja.

Isten ugyanis tud külön-külön, egyenként is bálni velünk, – sok ilyen történet van – kivesz egyet a hangyabolyból, mondjuk engem, megtalál engem, a tút a szénakazalban. Ezt csak Isten tudja. Kivesz a hordából, amelyikkel együtt ugattam és vonítottam, szabadít abból a helyzetből, amikor vitetvén vitettem én is, úgy, ahogy a többiek. Ezt Isten tudja csak megtenni. De leginkább – merthogy a formula, amit az apostol itt mond, szentháromságos formula, vagyis közösség-formula - úgy akar megajándékozni bennünket Isten, hogy a másikon keresztül ajándékoz meg. Ha látom a másik ajándékát, és a másik én-bennem az én ajándékomat, és ha egymás építésének a szándékával vagyunk, akkor megértjük, hogy mit kezdünk az Isten ajándékaival. A kegyelmi aján-

dékokban pedig különbség van, de ugyanaz az Úr! (az újszövetség nyelvén: Krisztus). A szolgálatokban különbség van, de ugyanaz a Lélek. És különbség van a cselekedetekben is, - de ugyanaz az Isten. Lám, a szentháromságos formulával segít bennünket az apostol a mi magunk idejében is megérteni: a mi egész keresztyén életünk akkor teljesedik, ha a nekünk adott ajándékokkal (ahogyan a Lélek adta kinek-kinek) szolgálunk a másoknak. Segítsen bennünket a Szentháromság Isten szívünkbe írni, megtartani és boldog hálaadással megélni. Ámen

LEJEGYZTE: VÁSÁRHELYI PÉTER,
KIADJA: BUDAHEGYVIDÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG
WWW.BUDAHEGYVIDEK.HU